

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK-1/421/12/04/HS

Warszawa, dn. 2 czerwca 2004 r.

DECYZJA Nr DOK - 47/2004

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz.U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Nafty Polskiej S.A. z siedzibą w Warszawie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **wyraża zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Naftę Polską S.A. kontroli nad Przedsiębiorstwem Eksploatacji i Poszukiwań Złóż Ropy i Gazu Petrobaltic S.A. z siedzibą w Gdańsku.

UZASADNIENIE

W dniu 7 kwietnia 2004 r. do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez Naftę Polską S.A. kontroli nad Przedsiębiorstwem Eksploatacji i Poszukiwań Złóż Ropy i Gazu Petrobaltic S.A. z siedzibą w Gdańsku (zwanym dalej Petrobaltic S.A.).

W związku z tym, iż:

- spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie koncentracji, bowiem łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową,

- przejęcie kontroli nad innym przedsiębiorcą jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 12 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy,

- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzonerycyjnych, wymienionych w art. 13 ww. ustawy, powodująca odstępianie od obowiązku zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej organem antymonopolowym, wszczął w dniu 8 kwietnia 2004 r. postępowanie w niniejszej sprawie, o czym zawiadomił stronę pismem z dnia 27 kwietnia 2004 r.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

Przyczyny i opis transakcji.

Z informacji zawartych w zgłoszeniu wynika, że w dniu 2 kwietnia 2004 r. Walne Zgromadzenie Nafty Polskiej S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Nafty Polskiej S.A., poprzez wniesienie przez Skarb Państwa 69% wszystkich wyemitowanych i zarejestrowanych akcji Petrobaltic S.A. W wyniku

tej operacji, Nafta Polska S.A. przejmie kontrolę nad Petrobaltic S.A. Pozostałą część akcji Petrobaltic S.A. (31%) zachowa Skarb Państwa.

Bezpośrednią przyczyną koncentracji jest realizacja „Programu restrukturyzacji i prywatyzacji sektora naftowego”, będącego integralną częścią „Strategii dla przemysłu naftowego w Polsce”, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 24 września 2002 r. Punkt IV.3.c) ww. Programu przewiduje podwyższenie kapitału zakładowego Nafty Polskiej S.A., jako etap pośredni do podwyższenia kapitału Grupy Lotos S.A. Celem gospodarczym włączenia Petrobaltic S.A. w struktury Grupy Lotos S.A. jest przekształcenie tej Grupy w zintegrowany pionowo koncern naftowy, co przyniesie wzrost wartości akcji i wzrost aktywów Skarbu Państwa. Pkt IV.8.a) ww. Programu dopuszcza wniesienie akcji Petrobaltic S.A. do Nafty Polskiej S.A. ze względu na istnienie szeregu synergii pomiędzy ww. Spółkami, które spowodują, że wartość połączonych przedsiębiorstw będzie znacząco wyższa, niż suma ich wartości w sytuacji, gdyby działały one samodzielnie.

Uczestnicy koncentracji.

I. Nafta Polska S.A., będąca aktywnym uczestnikiem niniejszej transakcji, wykonuje prawa z akcji i udziałów podmiotów grupy kapitałowej oraz inne funkcje dotyczące m.in. określania strategii, koordynacji i kontroli polityki handlowej. Nafta Polska S.A. posiada pakiety większościowe w:

- Grupie Lotos S.A., prowadzącej działalność w zakresie przerobu ropy naftowej oraz dystrybucji i sprzedaży szerokiego asortymentu produktów naftowych, jak: benzyny bezołowiowe, oleje napędowe, paliwo lotnicze, oleje opałowe, paliwo lotnicze, oleje smarowe-silnikowe, asfalty, gazy;

- Rafinerii Czechowice S.A., prowadzącej działalność m.in. w zakresie przetwarzania, magazynowania i obrotu ropą naftową i produktami ropopochodnymi, a także olejami przepracowanymi i innymi odpadami, produkcją paliw ciekłych i ich komponentów, benzyn, i rozpuszczalników naftowych, produkcją smarów i asfaltów;

- Rafinerii Jasło S.A., produkującej paliwa, oleje smarowe i technologiczne, parafiny i masy parafinowe, asfalty i masy asfaltowe, inne specyfiki naftowe oraz dodatki chemiczne;

- Rafinerii Nafty Glimar S.A., której przedmiotem działalności jest przeróbka ropy naftowej i przetwarzanie jej półproduktów na produkty finalne (w tym paliwa silnikowe, specyfiki na bazie naft, oleje silnikowe, przemysłowe i technologiczne, parafiny i woski parafinowe, wazeliny i oleje opałowe, asfalty oraz gaz płynny), a także sprzedaż detaliczna paliw i hurtowa paliw stałych, ciekłych, gazowych oraz niektórych produktów pochodnych;

- Naftobazy Sp. z o.o., posiadającej logistyczną sieć wyspecjalizowanych baz paliwowych w Polsce. Spółka ta posiada także terminal przeładunkowy morski w Zatoce Gdańskiej oraz terminale przeładunkowe gazu płynnego i ropy naftowej na granicy wschodniej. Wszystkie bazy dysponują kolejowymi frontami nalewowo-spustowymi autocystern oraz laboratoriami produktów naftowych. Udział Naftobazy Sp. z o.o. na rynku magazynowania paliw ***[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]***.

W latach 2001-2003 udział Grupy Nafta Polska S.A. (rozumianej jako Grupa Lotos S.A., Rafineria Czechowice S.A., Rafineria Nafty Glimar S.A., Rafineria Jasło

S.A.) w sprzedaży paliw na terytorium Polski wyniósł odpowiednio: *[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]*. Udział ww. Grupy w przerobie ropy naftowej na terytorium Polski wyniósł natomiast w ww. okresie odpowiednio: *[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]*.

Ponadto Nafta Polska S.A., na podstawie udzielonej przez Radę Ministrów zgody w wykonywaniu „Programu prywatyzacji i restrukturyzacji sektora Wielkiej Syntezy Chemicznej” i udzielonych przez Ministra Skarbu Państwa pełnomocnictw, wykonuje prawa z akcji w następujących spółkach z udziałem Skarbu Państwa, które wytwarzają produkty i półprodukty chemiczne oraz wyroby nawozowe: Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Zakłady Azotowe Puławy S.A., Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A., Zakłady Chemiczne Police S.A., Zakłady Chemiczne Organika-Sarżyna S.A., Zakłady Chemiczne ZACHEM S.A. Wykonywanie praw z akcji, o których mowa wyżej, w zakresie ustalania składu osobowego władz Spółek, przeznaczania zysku Spółek albo określania sposobu pokrycia strat, likwidacji i rozwiązania Spółek, podwyższania i obniżania kapitału zakładowego Spółek, wymaga uprzedniej, dodatkowej zgody Ministra Skarbu Państwa. Niniejsze pełnomocnictwa nie upoważniają także do zaciągania po stronie Skarbu Państwa żadnych zobowiązań finansowych. Nie można zatem stwierdzić, iż „Nafta Polska” S.A. kontroluje ww. Spółki w rozumieniu ustawy antymonopolowej.

II. Petrobaltic S.A. (w 100% spółka Skarbu Państwa), będąca pasywnym uczestnikiem niniejszej koncentracji, prowadzi działalność głównie w zakresie wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego spod dna Bałtyku oraz świadczy usługi związane z eksploatacją złóż ww. surowców. Spółka ta posiada także koncesję na obrót paliwami ciekłymi, na okres od 1 marca 2004 r. do 1 marca 2014 r. Ponadto, przedmiotem działalności Petrobaltic S.A. jest produkcja m.in. konstrukcji metalowych i ich części, obrabiarek i narzędzi mechanicznych, maszyn dla górnictwa, kopalnictwa, i budownictwa.

Podmiotami zależnymi Petrobaltic S.A. są:

- Miliana Shipping Company LTD. z siedzibą na Cyprze (świadcząca usługi żeglugowo-magazynowe m.in. za pomocą posiadanego zbiornikowca oraz statku wielozadaniowego przystosowanego do obsługi morskich instalacji),
- „Aphrodite Offshore Services” Ltd. z siedzibą na Antylach Holenderskich (świadcząca usługi z zakresu transportu morskiego).

Podmiotami stowarzyszonymi z Petrobaltic S.A. są:

- UAB „Naftos Gavyba” (Petrobaltic S.A. posiada 42,7% udziałów tej spółki), realizuje operacje kapitałowe na litewskim rynku naftowym i jest podmiotem dominującym w stosunku do AB „Geonafta” (posiada 93,54% akcji tej spółki), która prowadzi działalność polegającą na poszukiwaniu i eksploatacji złóż ropy naftowej. AB „Geonafta” posiada po 50% udziałów każdej z trzech następujących spółek: UAB „Minijos Nafta”, UAB „Genciu Nafta”, UAB „Manifoldas”, eksploatujących litewskie złoża ropy naftowej. Wydobycie ropy naftowej na Litwie wynosi 391.000 t. Z ww. kierunku nie jest importowana ropa naftowa do Polski,
- Energobaltic Sp. z o.o. (Petrobaltic S.A. posiada 46,6% udziałów), która produkuje energię elektryczną i ciepłą oraz gaz ciekły.

W zakresie wydobycia ropy naftowej na terytorium Polski, obok Petrobaltic S.A. (wydobywającej ropę naftową z szelfu morza Bałtyckiego),

działalność prowadzi także Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (wydobywające ropę naftową na lądzie). W latach 2002-2003 w kraju wydobyto ogółem odpowiednio 683.600 t i 749.200 t ropy naftowej. Import tego surowca w ww. okresie wyniósł 17.290.900 t i 17.427.700 t. *[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]*. Import ropy naftowej stanowi zaś 96,6% krajowego zaopatrzenia. Do przeprowadzania poszukiwań i eksploatacji złóż ropy naftowej niezbędne są koncesje i zezwolenia. Działalność tego typu obłożona jest szeregiem norm, spełnienie których wymaga znacznych nakładów finansowych. Barrierami wejścia na rynek są ograniczony dostęp do źródeł wydobywania ropy naftowej oraz technologiczne możliwości polskich rafinerii.

[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa].

[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa].

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za ich substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Mając na uwadze powyższą definicję oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja ma wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37, poz. 334), organ antymonopolowy uznał, iż:

- a) w przedmiotowej sprawie brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji działają na różnych rynkach produktowych. Spółki należące do Grupy Nafta Polska S.A. działają na rynku asfaltów, benzyn, olejów (do silników benzynowych, do silników z zapłonem samoczynnym, hydraulicznych, maszynowych, napędowych, opałowych, przekładniowych przemysłowych, przekładniowych samochodowych, sprężarkowych, turbinowych, żeglugowych). Petrobaltic S.A. prowadzi natomiast działalność głównie w zakresie wydobywania ropy naftowej. Spółka ta planuje również rozpoczęcie sprzedaży kondensatów gazowych i destylatów próżniowych na potrzeby rafinerii krajowych, jak również paliw płynnych (w tym lekkich paliw morskich i ciężkich olejów opałowych na potrzeby statków morskich) innych jednakże niż te, które wytwarzają spółki z Grupy Nafta Polska S.A.

Brak jest zatem rynków wspólnych dla uczestników niniejszej koncentracji,

- b) przedmiotowa koncentracja nie wywrze także wpływu na żaden rynek właściwy w układzie wertykalnym.

Pomiędzy przedsiębiorcami uczestniczącymi w koncentracji istnieje powiązanie typu dostawca – odbiorca, Petrobaltic S.A. jest bowiem dostawcą ropy naftowej, którą następnie przerabia, funkcjonująca w ramach Grupy Nafty Polskiej S.A., Grupa Lotos S.A. *[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]*.

Organ antymonopolowy uznał, iż rynek wydobycia oraz dostaw ropy naftowej - w aspekcie geograficznym - jest rynkiem światowym, nie istnieją bowiem bariery w dostawach tego surowca z jakiegokolwiek kierunku. Na tak natomiast określonym rynku, zarówno udział Petrobaltic S.A. w dostawach ropy naftowej, jak i udział spółek funkcjonujących w ramach Grupy Nafty Polskiej S.A. w odbiorze tego surowca, **[informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa]**.

- b) niniejsza koncentracja nie wywrze także wpływu na żaden rynek właściwy w układzie konglomeratowym, bowiem udział żadnej ze spółek uczestniczących w koncentracji nie przekroczył w 2003 r. progu 40%.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności poprzez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.

Analiza skutków niniejszej koncentracji nie wykazała zagrożeń dla rynku, płynących z przejścia przez Naftę Polską S.A. kontroli nad Petrobaltic S.A. Organ antymonopolowy uznając za zasadne wyrażenie zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji, wziął pod uwagę w szczególności następujące przesłanki:

- brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie horyzontalnym, wertykalnym czy konglomeratowym. Niniejsza koncentracja nie przełoży się zatem w istotny sposób na wzrost siły rynkowej Grupy Nafty Polskiej S.A.,
- docelowe wzmocnienie Grupy Lotos S.A., poprzez połączenie z Petrobaltic S.A., pozwoli na skuteczniejsze konkurowanie z dominatem na polskim rynku paliw, jakim jest PKN Orlen S.A.

Reasumując, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 17 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W jej wyniku konkurencja nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności nie dojdzie do osiągnięcia lub umocnienia pozycji dominującej przez Naftę Polską.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy w związku z art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
p.o. DYREKTORA
Departamentu Ochrony Konkurencji
Piotr Mück

Otrzymuje:
Nafta Polska S.A.
ul. Jasna 12
00-013 Warszawa